

Sammanställning av hearingen

Vad ska vi tycka om framtidens räddningstjänstorganisation?

Den 20 september träffades ett 50-tal chefer från kommunala räddningstjänsten till den hearing som Föreningen Sveriges Brandbatal hade anordnat. Bakgrunden var utredningen *Ansvar, samverkan och handling*, som MSB genomfört på uppdrag av regeringen. Utredningen föreslog bland annat att räddningstjänsternas styrning och organisation borde utredas.

För att få erfarenheter från andra bjöds representanter från Norge och Danmark in.

Jakob Vedsted, direktør for Hovedstadens Beredskab och Nils-Erik Haagenrud, brandchef i Midt-Hedmark Brann- och redningsvesen var inbjudna.

I Danmark genomfördes en stor förändring, som trädde ikraft den 1 januari 2016. 84 räddningstjänster blev 24 och det var en ekonomisk driven förändring. I Norge står man inför någon form av liknande förändring, men det stundande valet i Norge 2017 innebär sannolikt att inget kommer att hända innan

valet. Förändringar i Norge bottnar i ett behov av att öka kvaliteten i verksamheten.

Vilken roll har och ska räddningstjänsten ha i framtidens trygghets- och säkerhetsarbete?

Deltagarna fick positionera sig på golvet, utifrån i vilken omfattning de idag arbetar med och i kommunen trygghets- och säkerhetsarbete.

De flesta ställde sig i mitten, medan några markerade att man var väldigt involverad och någon att man inte alls var det. När det gäller var man trodde om framtiden, så skedde en viss omflyttning. Nedan är några röster ur rummet

”Större regioner innebär att vi får svårigheter att möta behovet i det lokala trygghets- och säkerhetsarbetet”

”Vi måste bredda oss– kommuner kommer inte ha råd med personalstyrkor som sitter och väntar.”

”Ska vi ha råd med lokal närhet, behöver vi ha intäkter, dvs göra andra uppdrag”

”Vi ska inte bredda, vi ska behålla vår exklusivitet och göra det vi är experter på, men i stora volymer”

”Svårt att behålla vår position i trygghetsarbetet när vi blir större och det kommer kräva hårt arbete.”

Hur fungerar styrningen?

Vi pratar idag om att vi har målstyrning, men vilka mål uppfattas som nationella och vad tycker vi om dem? Här visade sig att meningarna gick lite isär. Vissa menade att det bara var de nationella målen i lagen om skydd mot olyckor, andra menade att man även ska se målen i den nationella strategin för stärkt brandskydd som nationella mål.

När målstyrningen diskuterades hördes följande röster:

”Meningslöst för staten att ha flummiga mål när man inte kan följa upp dem”

”Ska vi ha mer detaljerade mål, kan vi lika väl ha statlig styrning och huvudmannaskap”

”Dagens målstyrning är en udda fågel”

”Var möts vi i Räddningstjänstverige i dessa frågor när vi är så olika?”

”Det lokala perspektivet ska inte stå i vägen för mer enhetlig styrning”

På frågan om målstyrningen skulle öka eller minska, så var uppfattningen att den i stort sett är bra men det är uppföljningssystemet som behöver utvecklas.

Hur stora eller små kan vi vara?

En fråga var om en räddningstjänstorganisation kan vara för liten eller stor. Vi pratade om såväl geografiska som befolkningsmässiga grunder, där å ena sidan London var ett exempel på att en räddningstjänst mycket väl kan serva 8 miljoner invånare.

För svensk del finns följande jämförelse vad gäller variationer i storlekar:

Befolkning	2 451	1 300 233	18 683	58 719
Yta, km ²	26	30 457	1 225	2 454
Total anställd uttryckande personal	13	630	57	94
Befolkning per km ²	0,2	862	21,5	23,9
Total anställd uttryckande personal per km ²	0,0017	1,59	0,061	0,038
Total anställd uttryckande personal per 1000 invånare	0,44	13,65	2,8	1,6

Här är några röster ur rummet:

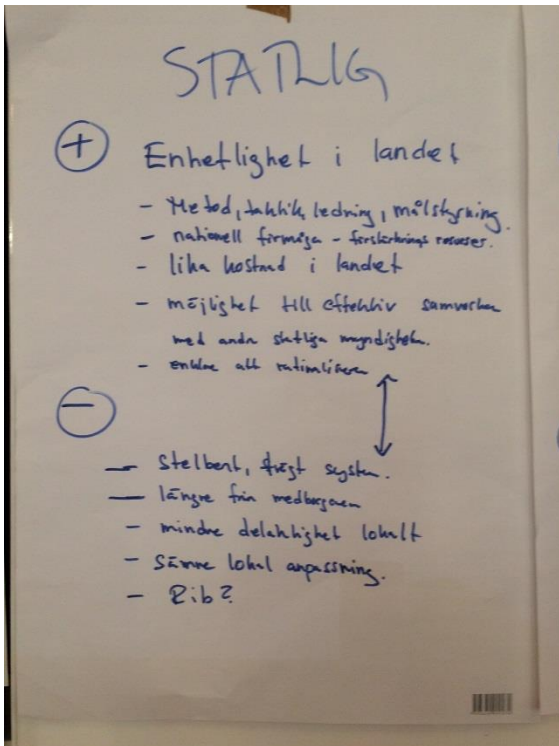
”Minst 20 000, annars får vi svårt med kvalitet”

”Minst 50-60 000 är en gräns för en kommun att ha en bra verksamhet, gäller även Räddningstjänst”

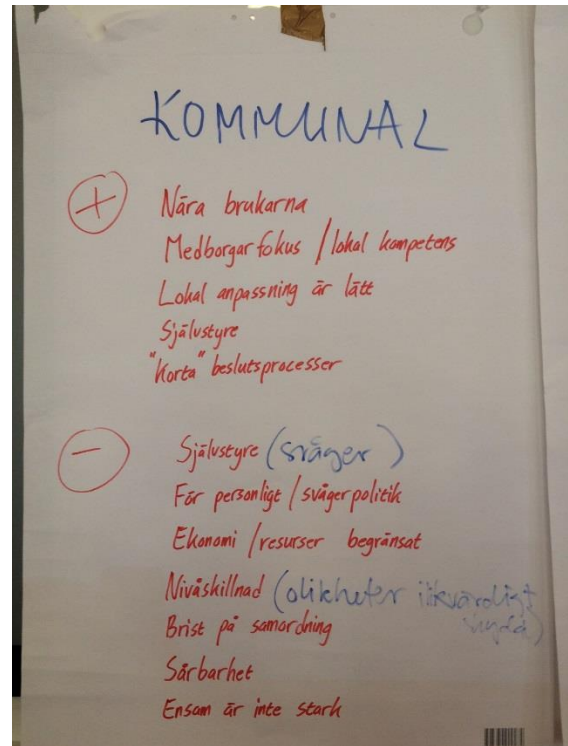
”Minst 100 000 ”

Vilka för- och nackdelar finns med olika huvudmannaskap.

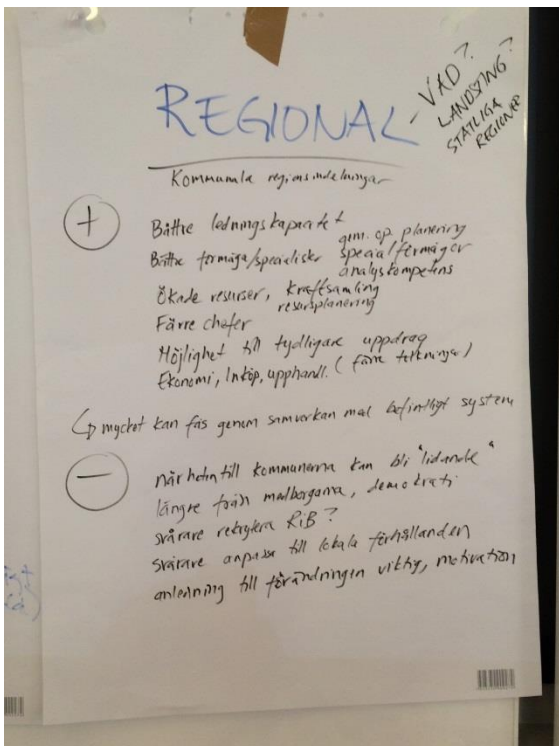
Även om mycket tyder på att frågan om huvudman inte kommer utredas, är det en fråga som då och då kommer upp i diskussioner. Därför var det angeläget att i denna grupp diskutera för och nackdelar med olika huvudmannaskapen Statligt, Regionalt, Lokalt och Annat.

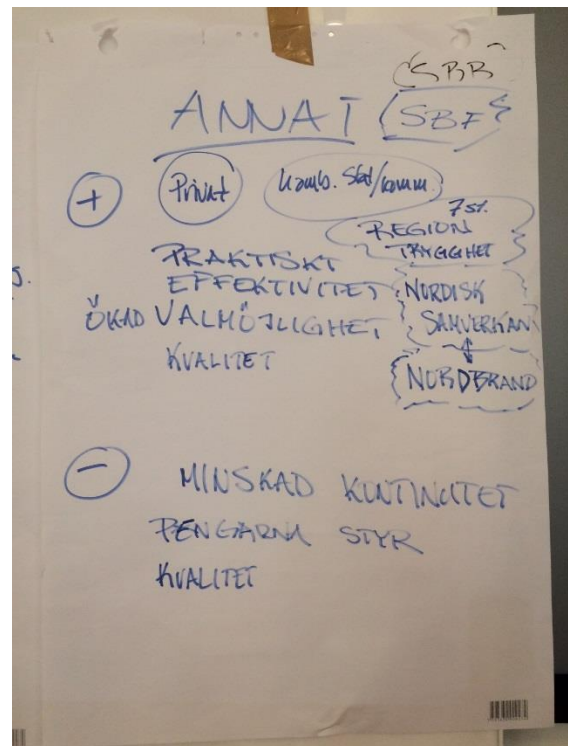
Statligt huvudmannaskap

Kommunalt huvudmannaskap

Regionalt huvudmannaskap

Annat huvudmannaskap

Hur kan vi påverka en eventuell förändringar?

Om ett förändringsarbete behöver ske, behöver branschen vara med att påverka. Idag är branschen uppdelad på olika arbetsgivare- och arbetstagarorganisationer, men det finns även andra olika sammanslutningar.

"Det får inte finnas någon prestige"

"Vi är för liten aktör för att påverka eventuell regionindelningar. Lägg kraften på att anpassa oss till de som finns"

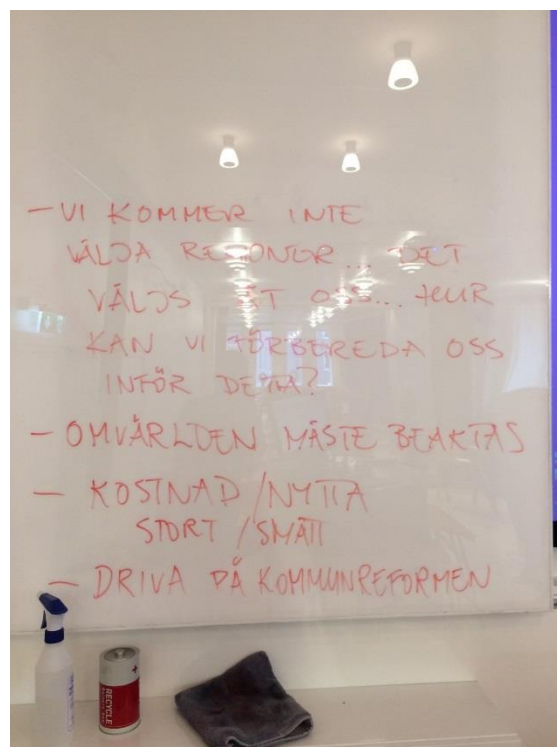
"Vem har sagt att vi behöver eller kommer förändra"

"Varför ska räddningstjänsten utreda andra regioner än de som redan finns hos andra aktörer?"

"inte skapa nya regioner, används de som finns"

"Förbered oss NU för det som eventuellt komma skall"

"SBB och räddningstjänster tillsammans borde ta stafettpippen nu"

Medskick

Avslutningsvis fick våra nordiska kollegor ge oss lite medskick.

Var ambitiösa och ta initiativ!

Att som bransch inte vara samspråkad och påläst inför ett förändringsarbete är dåligt. Lägg tid gemensamt på att ha bra fakta.

Var alltid steget före

Att som bransch ha en idé om vart man tycker räddningstjänsten ska vara om 10 år är A och O. Ta er tid att formulera denna strategi, innan någon annan gör det?

"Var ambitiösa"

Ha fokus på närhet!

Det är viktigt att värna om den lokala närheten i ett arbete mot större organisationer. Och allt som är större är inte automatiskt bättre!

"Formulera er strategi!"

Enad röst

I ett förändringsarbete är det viktigt att som

Föreningen Sveriges Brandbatal
Box 47 244
100 74 Stockholm
www.brandbatal.se

facebook.com/SBBSverige
[@SBBOrdf](https://twitter.com/SBBOrdf)

bransch ha en enad röst, annars riskerar ni att några få enskilda röster får alltför stort genomslag. Gå samman, ha en strategi och driv den!

Reflektioner

Vi i SBB tycker att denna dag överträffade våra högt ställda förväntningar. Såväl våra inbjudna gäster som deltagarna bjöd verkligen på sig själva och var utomordentligt prestigelösa.

Drivkrafterna i Norge och Danmark har varit olika. I Danmark var det ekonomi med tydliga ekonomiska rationaliseringsmål som ingångsvärden. Det fanns ingen som helst antydning att den danska räddningstjänsten var dålig och behövde bli bättre.

I Norge var det inträffade händelser och en alltför spretig nivå på kvalitet i verksamheten som var drivkraften. Dessutom skedde några större olyckor, där räddningstjänstens insats var bristfällig.

Medan Danmark är klara med sin strukturella förändring, står Norge mitt i något sorts vakuum i väntan på Stortingsvalet 2017. Inga politiska beslut är sålunda fattade på nationell nivå i Norge om någon strukturell förändring av räddningstjänsten, men ändå sker en långsam process mot färre och större räddningstjänstorganisationer.

I Sverige är läget något oklart. Samma dag som vår hearing genomfördes, presenterades regeringen budgetproposition för 2017. I den finns medel avsatta före en räddningstjänstutredning, men den tolkning som vi gör är att denna inte utredningen inte ska ha svenska räddningstjänstens storlek och styrning i fokus.

För oss i SBB gav dagen mycket bra insikter. Vi kommer använda dem internt för att ta fram en strategi för framtidens räddningstjänst.

Eftersom dagen var så lyckad från vår horisont, har vi redan nu funderat att ha återkommande träffar med samma målgrupp. Det finns alltid intressanta ämnen att diskutera. Sammansättningen av deltagarna var också ganska unik, för det är sällan chefer med så olika förutsättningar träffas. För när träffar annars chefen för den största räddningstjänsten i Sverige (Storstockholm med 1,3 miljoner invånare) chefen för en räddningstjänst med 7 000 invånare (Räddningstjänsten Älvdalen)?

Avslutningsvis vill vi tacka för allas engagemang, och hoppas att vi kan ses nästa år, vid samma tid. Vi vill också passa på att tacka Jakob Vedsted, direktør for Hovedstadens Beredskab och Nils-Erik Haagenrud, brandchef i Midt-Hedmark Brann- och redningsvesen

/Ulf Lago

Ordförande Föreningen Sveriges Brandbefäl